

Kamer der Volksvertegenwoordigers

Chambre des Représentants

17 FEBRUARI 1948.

17 FÉVRIER 1948.

BEGROTING

van de pensioenen voor het dienstjaar 1948.

BUDGET

des pensions pour l'exercice 1948.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN
EN DE BEGROTING (1) UITGEBRACHT

DOOR DE HEER COPPÉ.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DES FINANCES
ET DU BUDGET (1).

PAR M. COPPÉ.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

MESDAMES, MESSIEURS,

Algemeenheden.

Généralités.

De pensioenen vertegenwoordigen, ontegensprekelijk, een belangrijke post in de begroting en het past dat de Kamer zich bewust weze van haar betekenis in onze staatshuishouding. Voor het dienstjaar 1948 belooft de begroting der pensioenen immers ongeveer 7,3 milliard op een totaal van 55 milliard voor de gewone begroting en de begroting voortvloeiend uit de oorlog, weze niet minder dan 1/8 van het totaal.

Zoals blijkt uit bijlage XV van Algemene Toelichting neemt de begroting der pensioenen, in het geheel der titels die aan het Parlement voorgelegd worden, de tweede plaats in, onmiddellijk na de Rijksschuld, die een bedrag van ca 8,1 milliard bereikt, ongerekend de buitengewone begroting.

Les pensions constituent incontestablement un poste important du budget et il convient que la Chambre soit pleinement consciente de son importance dans notre économie nationale. Le budget des pensions s'élève, en effet, pour l'exercice 1948, à environ 7,3 milliards sur un total de 55 milliards pour le budget ordinaire et le budget résultant de la guerre, soit pas moins de un huitième du total.

Ainsi qu'il résulte de l'annexe XV de l'Exposé Général, le budget des pensions occupe, dans l'ensemble des titres soumis au Parlement, la deuxième place, immédiatement après la Dette publique, qui s'élève à environ 8,1 milliards, sans compter le budget extraordinaire.

(1) Samenstelling van de Commissie: de heren Van Belle, voorzitter; Coppé, Dequae, Descampe, Discry, Harmel, Lefèvre (Théodore), Moyersoen, Parisis, Philippart, Porta, Scheyven. — Buset, De Sweemer, Embise, Fiévet, Rassart, Soudan, Tielemans, Van Walleghem. — De Ville, Jacquemotte. — Liebaert, Vreven.

Zie:

4^B, Titel II: Begroting.

(1) Composition de la Commission: MM. Van Belle, président; Coppé, Dequae, Descampe, Discry, Harmel, Lefèvre (Théodore), Moyersoen, Parisis, Philippart, Porta, Scheyven. — Buset, De Sweemer, Embise, Fiévet, Rassart, Soudan, Tielemans, Van Walleghem. — De Ville, Jacquemotte. — Liebaert, Vreven.

Voit:

4^B, Titre II: Budget.

Niet alleen is de last enorm op zich zelf en vertegenwoordigt hij een aanzienlijk procent van de totale Staatsuitgaven, maar we staan hier bovendien voor uitgaven die aanhoudend stijgen en, zonder twijfel, in de komende jaren verder de hoogte zullen ingaan. Hieronder geven we, ter voorlichting, een overzicht van deze evolutie in de laatste jaren waarbij het jaar 1938 ter vergelijking aangegeven wordt:

*Evolutie van de last der pensioenen
ten bezware van de Staat.*

	(In miljoen fr.)
1938 (1)	2.674
1946	4.467
1947	5.718
1948	7.259

Het bedrag van ca 7,3 milliard voor 1948 bestaat bijna geheel uit de vier volgende posten:

	(In miljoen fr.)
— Pensioenen van sociale voorzorg...	2.014
— Pensioenen en toelagen uitbetaald door tussenkost van de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen (oorlog 1914-1918) ...	2.249
— Burgerlijke, militaire en kerkelijke pen- sioenen van de vredestd	1.252
— Uitgaven voortvloeiend uit de oorlog 1940- 1945	1.720

Deze vier posten ondergingen t.o. het vorige dienstjaar (1947) een zeer ongelijke verhoging, zoals blijkt uit de onderstaande tabel, waarin niet alleen de verhoging in absolute waarde maar tevens de procentuele stijging voorkomen:

	(In miljoenen)
— Pensioenen van sociale voorzorg.	+ 149 of 8 %
— Pensioenen en toelagen uitbetaald door tussenkost van de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen (oorlog 1914-1918)...	+ 205 of 10 %
— Burgerlijke, militaire en kerkelijke pensioenen van de vredestd	+ 289 of 30 %
— Uitgaven voortvloeiend uit de oorlog 1940-1945	+ 1.128 of 53 %
	+ 1.771

De uitzonderlijke stijging van de uitgaven voortvloeiend uit de oorlog 1940-1945 vindt, vanzelfsprekend, haar oorzaak in het feit dat noch wetgeving noch de erkenning van de rechthebbenden volledig haar beslag gekregen hebben.

Non seulement la charge est énorme en elle-même et représente un pourcentage considérable des dépenses totales de l'Etat, mais, de plus, nous nous trouvons devant des dépenses qui augmentent sans cesse et qui dans les prochaines années continueront sans aucun doute à monter. Nous donnons ci-après, pour information, un aperçu de cette évolution pendant les dernières années; l'année 1938 est donnée comme point de comparaison.

Evolution de la charge des pensions à charge de l'Etat.

	(En millions de fr.)
1938 (1)	2.674
1946	4.467
1947	5.718
1948	7.259

Le montant d'environ 7,3 milliards pour l'exercice 1948 se compose presque entièrement des quatre postes suivants:

	(En millions de fr.)
— Pensions de prévoyance sociale ...	2.014
— Pensions et allocations payées à l'intervention de la Caisse nationale des pensions de la guerre (guerre 1914-1918) ...	2.249
— Pensions civiles et ecclésiastiques et pensions militaires du temps de paix...	1.252
— Dépenses résultant de la guerre 1940-1945	1.720

Ces quatre postes ont subi par rapport à l'exercice antérieur (1947) une augmentation très inégale, ainsi qu'il résulte du tableau ci-dessous indiquant non seulement l'augmentation en valeur absolue mais aussi l'augmentation en pourcentage:

	(En millions)
— Pensions de prévoyance sociale ...	+ 149 ou 8 %
— Pensions et allocations payées à l'intervention de la Caisse nationale des pensions de la guerre (guerre 1914-1918)...	+ 205 ou 10 %
— Pensions civiles et ecclésiastiques et pensions militaires du temps de paix	+ 289 ou 30 %
— Dépenses résultant de la guerre 1940-1945	+ 1.128 ou 53 %
	+ 1.771

L'augmentation exceptionnelle des dépenses résultant de la guerre 1940-1945 est, de toute évidence, due au fait que ni la législation, ni la reconnaissance des ayants droit sont complètement terminées.

(1) Verslag van de Koninklijke Commissaris voor de Pensioenen, blz. 5.

(1) Rapport du Commissariat royal aux pensions, p. 5.

Duidelijkheidshalve dienen nog twee punten aangestipt.

Ten eerste, dient vermeld dat het bedrag van 2.014 miljoen voorzien voor de post « pensioenen van sociale voorzorg » bijna 1 milliard bevat als bijdrage van de Staat in de onkosten voortspruitend uit de uitvoering van de wetgeving betreffende de mijnwerkerspensioenen.

Ten tweede, het bedrag van circa 1.252 miljoen voorzien onder de post « burgerlijke, militaire en kerkelijke pensioenen van de vrede-tijd » bevat bijna uitsluitend niet-militaire pensioenen, aangezien, in bijna alle gevallen, in de militaire ancienniteits-pensioenen, een oorlogsfeit voorkomt.

Zoals blijkt uit de Algemene Toelichting (blz. 90) zullen de burgerlijke pensioenen voor het dienstjaar 1948, alleen immers circa 1,1 milliard frank bedragen, onderverdeeld als volgt :

(in miljoenen fr.)

a) ambtenaren, magistraten, onderwijzend personeel van de Staat...	599
b) gemeentelijk, aanneembaar en aangenomen personeel...	476
c) geestelijkheid ...	26
Totaal ...	1.101

Bemerking.

In dit verband weze het Uw verslaggever, in het voorbijgaan, toegelaten te wijzen op de gebrekkige vergelijkbaarheid tussen de onderscheidene artikelen van de begroting van pensioenen enerzijds en de uiteenzetting, alsmede de cijferopgaven, van de Algemene Toelichting. Dit heeft tot gevolg dat de Algemene Toelichting slechts in zeer beperkte mate bijdraagt tot de opheldering van de begroting.

We drukken dan ook de wens uit dat, voor de toekomst zou gewaakt worden op een betere vergelijkbaarheid tussen beide bescheiden, ten einde een degelijke uitoefening van de parlementaire controle mogelijk te maken.

De bespreking.

Tijdens de bespreking vestigde een lid de aandacht van Uw Commissie op de vroegtijdige opruststelling bij sommige categorieën van het Staatspersoneel, — in ruime zin genomen. Zo worden sommige militairen en gendarmen op 50 jarigen leeftijd *normaal* op pensioen gesteld, wanneer ze nog zeer goede diensten aan de Staat zouden kunnen bewijzen. (Een tabel wordt in dit verband blz. 92 van de Algemene Toelichting opgegeven.) Tevens wijst dit lid op de grote ongelijkheid tussen de pensioenen voor de onderscheidene graden, waarbij, enerzijds, bevoorrechten en, anderzijds, echte verstotenen voorkomen.

Het weze Uw verslaggever toegelaten, in dit verband, te onderstrepen dat dit bezwaar insgelijks door de Koninklijke Commissaris voor de Pensioenen aan de kaak werd

Pour plus de clarté, il y a lieu d'attirer encore l'attention sur deux points.

Premièrement, il faut signaler que le montant de 2.014 millions, prévu au poste « Pensions de prévoyance sociale », comprend environ 1 milliard comme contribution de l'Etat dans les dépenses résultant de l'exécution de la législation concernant le régime de retraite des ouvriers mineurs.

Deuxièmement, le montant d'environ 1.252 millions, prévu au poste « Pensions civiles et ecclésiastiques et pensions militaires du temps de paix », comprend presque exclusivement des pensions non militaires, puisque, dans presque tous les cas, un fait de guerre se trouve à la base des pensions militaires d'ancienneté.

Ainsi qu'il résulte de l'Exposé Général (page 90), les pensions civiles pour l'exercice 1948, se monteront, en effet, à elles seules à environ 1,1 milliard de francs, répartis comme suit :

(en millions de francs)

a) fonctionnaires, magistrats, membres du personnel enseignant de l'Etat ...	599
b) personnel enseignant communal, adoptable et adopté...	476
c) clergé...	26
Total ...	1.101

Remarque.

Qu'il soit permis à votre rapporteur de signaler, en passant, à ce sujet, la comparabilité défectueuse entre, d'une part, les différents articles du budget des pensions et, d'autre part, les développements, ainsi que les relevés de chiffres, de l'Exposé Général. Il en résulte que l'Exposé Général ne contribue que dans une mesure très limitée à éclaircir le budget.

Aussi, nous exprimons le vœu qu'à l'avenir on veillera à réaliser une meilleure comparabilité entre les deux documents, afin de permettre un exercice efficace du contrôle parlementaire.

L'examen.

Au cours de l'examen, un membre attire l'attention de votre Commission sur la mise à la pension prématurée de certaines catégories du personnel de l'Etat, au sens large du mot. Ainsi, certains militaires et gendarmes sont *normalement* mis à la retraite à l'âge de 50 ans, alors qu'ils pourraient encore rendre de bons services à l'Etat. (A cet égard, un tableau a été donné à la page 92 de l'Exposé général). Le même membre attire, en outre, l'attention sur l'inégalité considérable entre les pensions pour les différents grades où, d'une part, il y a des privilèges et, d'autre part, des vrais parias.

Qu'il soit permis à votre rapporteur de souligner, à ce sujet, que cet inconvénient a été également dénoncé par le Commissaire Royal aux pensions, lorsqu'il déclare

gesteld waar hij in zijn verslag (blz. 25) zegt: « Op grond van deze methode, is de critiek van wege de lagere beambten tegen de hoge pensioenen gewettigd. Deze worden inderdaad slecht berekend ».

Een ander lid maakte een soortgelijke bemerking met betrekking tot de *vroegtijdige* opruststelling van het onderwijzend personeel, hetgeen dikwijls niet van misbruiken vrij te spreken is. In dit verband werd verder gewezen op de veroudering van de Belgische bevolking die het, — meer nog dan vroeger, — dringend noodzakelijk maakt alle mistoestanden en misbruiken te keer te gaan.

Belangrijke besparingen, zowel op de burgerlijke als op de militaire pensioenen, schijnen op deze wijze verwezenlijkt te kunnen worden. Deze commissaris vestigt verder de aandacht van de Regering op het verslag van dhr Francqui die vóór de oorlog, tijdens moeilijke jaren voor de Staat, met een onderzoek over de kwestie der pensioenen ten bezware van de Staat gelast werd. Thans zou wellicht nog voordeel kunnen gehaald worden uit de hervormingen die toen voorgesteld werden.

Hetzelfde lid doet, ten slotte, uitschijnen dat het wenselijk zou zijn de ambtenaren rechtstreeks aan de samenstelling van hun pensioen te laten deelnemen.

Het weze Uw verslaggever toegelaten de aandacht van de Kamer te vestigen op het feit dat ook dit punt reeds in het verslag van de Koninklijke Commissaris aangesneden wordt. Hij schrijft immers, blz. 19 van zijn verslag het volgende :

« Het stelsel zonder bijdrage biedt nochtans ernstige bezwaren, waarvan de voornaamste hier volgen. De ambtenaar kan zich geen rekenschap geven van de offers, die de werkgever zich getroost om een pensioen te verlenen, wat soms vanwege de ambtenaar overdreven klachten voor gevolg heeft. Verder acht hij zich benadeeld, wanneer hij met andere categorieën dan de zijne, een vergelijking maakt. »

De meerderheid van de Commissie drukte de wens uit dat geheel het systeem van de pensioenen zo spoedig mogelijk zou herzien worden. Ook het *emeritaat*, dat aan sommige categorieën van door de Staat bezoldigden toegekend wordt en waarbij de volledige wedde op het ogenblik van de opruststelling uitgekeerd wordt, moest volgens hetzelfde lid van uw Commissie herzien worden. Aangezien de lasten, na de uitoefening van het ambt en gezien de gevorderde ouderdom, normaal afnemen, is er geen bezwaar tegen het toepassen van een verminderingscoëfficiënt, bv. 2/3.

Tevens werd door dit lid gewezen op de onduidelijke of vage formulering van sommige artikelen van de begroting. Het zou hoogst wenselijk zijn dat, in de toekomst, minder naar de traditionele uitdrukkingen en meer naar de klaarheid en de begrijpelijkheid zou uitgezien worden, en tevens de mogelijkheid op het oog zou gehouden worden om de Algemene Toelichting te gebruiken.

dans son rapport (p. 25) : « Et c'est ainsi que se justifie, par une méthode technique, cette critique faite par les petits pensionnés à l'égard des grosses pensions. Celles-ci sont, en effet, mal calculées ».

Un autre membre fait une observation analogue en ce qui concerne la mise à la pension *prématurée* du personnel enseignant — qui n'est pas toujours exempte d'abus. En outre, on a souligné sous ce rapport le vieillissement de la population belge, ce qui plus encore qu'auparavant implique l'urgente nécessité de sévir contre toutes les anomalies et contre tous les abus.

Il semble que des économies importantes puissent être réalisées de cette manière dans le domaine des pensions tant civiles que militaires. Ce commissaire attire de plus l'attention du Gouvernement sur le rapport de M. Francqui qui fut chargé, avant la guerre, au cours d'années difficiles pour l'Etat, d'une enquête sur la question des pensions à charge de l'Etat. Peut-être pourrait-on encore tirer profit des réformes proposées à ce moment.

Enfin, le même membre fait observer qu'il serait souhaitable d'amener les fonctionnaires à participer directement à la constitution de leur pension.

Qu'il soit permis à votre rapporteur d'attirer l'attention de la Chambre sur le fait que cette question avait déjà été abordée dans le rapport du Commissaire Royal. Il écrit, en effet, à la page 18 de son rapport :

« Le système non contributoire présente cependant des inconvénients pratiques graves dont les principaux sont les suivants. L'agent ne peut se rendre compte de l'importance des sacrifices que consent l'employeur pour lui constituer une pension, d'où des réclamations souvent excessives. D'autre part, les comparaisons qu'il fait avec d'autres catégories lui paraissent généralement défavorables à son cas personnel ».

La majorité de la Commission a exprimé le vœu que l'ensemble du système des pensions soit révisé dans le plus bref délai. L'*éméritat*, qui est accordé à certaines catégories de personnes rémunérées par l'Etat et qui donne droit au paiement intégral du traitement devrait, selon le même membre, être révisé. Etant donné que les charges, après l'exercice de la fonction et vu l'âge avancé, diminuent normalement, rien ne s'oppose à l'application d'un coefficient de réduction de 2/3 par exemple.

De plus, ce membre a attiré l'attention sur la rédaction confuse ou vague de certains articles du budget. Il serait hautement souhaitable qu'à l'avenir on s'occupe moins des expressions traditionnelles et davantage de la clarté et de l'intelligibilité et qu'on s'applique, en même temps, à faciliter la lecture de l'Exposé général.

De tegenwoordige onsamenhangendheid.

Het huidige systeem steunt nog steeds op de meer dan honderdjarige wet van 1844, gewijzigd en aangevuld door opeenvolgende wetten en besluiten, zodat het geheel uitgroeid is tot een onsamenhangend geheel vol ongelijkmatigheden en onrechtvaardigheden.

Men vindt een richtlijn, noch in de geëiste diensten, noch in de toegekende voordelen, noch in de berekeningsmethodes.

Sommige militairen bekomen het recht op pensioen na 20 jaar dienst en zonder leeftijdsvoorwaarde, zodat ze op 40 jarigen ouderdom op rust kunnen gaan. Sommige leden van het onderwijzend personeel moeten 30 jaar dienst presteren en 55 jaar oud zijn, terwijl voor anderen geen voorwaarde van dienstdienst gesteld wordt. De gemeentelijke ambtenaren mogen het pensioen op 60 jaar aanvragen, terwijl de Staatsambtenaren tot 65 jaar moeten wachten. En zo voorts. Voor sommigen wordt het pensioen berekend op grond van de gemiddelde wedde van de laatste vijf jaren; voor anderen wordt de wedde van het laatste jaar als grondslag genomen, hetgeen vanzelfsprekend een voordeel medebrengt.

Verder bereikt het pensioen voor sommige ambtenaren een aantal zestigsten, voor anderen wordt het in vijf-en-vijftigsten berekend, voor anderen nog in vijftigsten of in drie-en-dertigsten. Daarnaast komt nog het emeritaat voor, met volle wedde of, zoals bij de militairen, toeslagen in functie van het aantal dienstjaren.

Wil men, — zoals de tegenwoordige tendens van de rechtspraak en ook de eisen van het personeel luiden (1) — het pensioen niet langer als een beloning doch als een uitgestelde wedde beschouwen, dan merkt men nog andere ongerijmdheden.

Met het huidige systeem geeft de Staat twee, drie, vier en meer frank uit voor een pensioen na korte dienstdienst, terwijl hij slechts één frank uitgeeft voor een pensioen na een normale loopbaan van 40 jaar.

Dit blijkt zeer duidelijk uit een tabel opgegeven in het Verslag van de Koninklijke Commissaris (blz. 22) waarvan we hieronder enkele cijfers samenvatten:

Uitgestelde Rente

(volgens Algemene Spaar- en Lijfrentekas).

Jaarlijkse Premie voor een rente van 100 frank.

Leeftijd	20 jaar	25 jaar	30 jaar	35 jaar	40 jaar
20 jaar	60	39	25	16	10
25 jaar	54	34	22	13	8
30 jaar	48	29	18	10	5

(1) Verslag van de Koninklijke Commissaris voor de Pensioenen, blz. 18.

L'incohérence actuelle.

Le régime actuel repose toujours sur la loi plus que centenaire de 1844, modifiée et complétée par des lois et arrêtés successifs, de sorte que l'ensemble est devenu un tout incohérent plein d'anomalies et d'injustices.

On ne trouve de ligne directrice ni dans les prestations exigées, ni dans les avantages accordés, ni dans les méthodes de calcul.

Certains militaires ont droit à la pension après vingt années de service et sans condition d'âge, de sorte qu'ils peuvent prendre leur retraite à l'âge de 40 ans. Certains membres du personnel enseignant doivent avoir trente années de service et être âgés de 55 ans, tandis que pour d'autres aucune condition de service n'est posée. Les fonctionnaires communaux peuvent réclamer la pension à l'âge de 60 ans, tandis que les fonctionnaires de l'Etat doivent attendre jusqu'à l'âge de 65 ans, etc... Pour certains, la pension est calculée sur la base du traitement moyen des cinq dernières années; pour d'autres, le traitement de la dernière année est pris comme base, ce qui est évidemment plus avantageux.

De plus, la pension atteint pour certains fonctionnaires un certain nombre de soixantièmes, pour d'autres elle est calculée en cinquante-cinquièmes, pour d'autres encore en cinquantièmes ou en trente-troisièmes. A côté de cela, il y a encore l'éméritat avec traitement plein ou, comme chez les militaires, des suppléments en fonction du nombre des années de services.

Lorsqu'on ne considère plus la pension comme une récompense mais comme un traitement différé — tendance qui se manifeste dans la jurisprudence actuelle et dans les revendications du personnel — (1), on remarque encore d'autres anomalies.

Dans le régime actuel, l'Etat dépense deux, trois, quatre francs ou plus pour une pension après un court temps de service, tandis qu'il ne dépense qu'un franc pour une pension après une carrière normale de quarante ans.

Cela résulte clairement d'un tableau figurant au rapport du Commissaire Royal aux pensions (page 22), dont nous résumons ci-après quelques chiffres:

Rente différée

(d'après la Caisse Générale d'Epargne et de Retraite).

Prime annuelle pour une rente de 100 francs.

Age	20 ans	25 ans	30 ans	35 ans	40 ans
20 ans	60	39	25	16	10
25 ans	54	34	22	13	8
30 ans	48	29	18	10	5

(1) Rapport du Commissaire royal aux pensions, p. 18.

Uit deze tabel blijkt bv. dat een jaarlijkse premie van 54 frank moet betaald worden door een vijf-en-twintigjarige om na twintig jaar recht te hebben op een (rust-)pensioen van 100 frank, terwijl slechts 34 frank dient betaald om na 25 jaar recht te hebben op hetzelfde pensioen en 8 frank om dit recht te bekomen na 40 jaar.

Aangezien nu de Staat een pensioen zonder bijdrage van de belanghebbende verzekert, staat dit voordeel gelijk aan een feitelijke meer-wedde, waarvan de waarde uiters verschillend is.

Aan een ambtenaar die op 25 jaar in dienst treedt wordt aldus een meerwedde uitbetaald die kan variëren tussen 8 t. h., 34 t. h. ja zelfs 54 t. h. van zijn pensioen, al naar gelang hij na 40 jaar, na 25 jaar of na 20 jaar op rust kan gaan.

Er komen nog andere mistoestanden voor: gepensioneerde militairen worden politiecommissaris, gepensioneerde ambtenaren van het Ministerie van Financiën vestigen zich als expertboekhouder of als fiscalist, enz.

De meeste mistoestanden en misbruiken vinden evenwel hun diepe oorsprong in het systeem zelf dat we thans kennen en waarbij het pensioen niet aangepast is aan de waarde van de bewezen diensten. Het zijn precies de vroegtijdige pensioenen die het huidige stelsel, grondig ontzenuwen en, aan de andere kant, een behoorlijke vergoeding onmogelijk maken voor ambtenaren die werkelijk werkonbekwaam geworden zijn. Aan deze laatste zal dan wellicht een behoorlijk levensminimum, in functie van de bewezen diensten, kunnen verzekerd worden.

De hervorming der rustpensioenen van het Staatspersoneel.

Ondervraagd over de stand van zaken betreffende de hervorming van het regime der rustpensioenen voorzien in de Regeringsverklaring, deelde dhr Minister van Begroting, in meer woorden, het volgende mede:

De voor de toekenning van rustpensioenen aan gans het personeel van de openbare diensten beoogde formule zal zijn gesteund op een logisch, gezond en billijk beginsel dat er in zal bestaan de « totale koopkracht », in de vorm van pensioen betaald, evenredig te maken met de *werkelijk bewezen diensten*.

In de plaats van het huidig empirisch stelsel zou een stelsel van technische en wiskundige berekening worden ingevoerd, gesteund op het begrip van de *verdaagde wedde*. De pensioenberekening zou niet meer worden uitgedrukt in nominale waarde, doch in spanning, waardoor de automatische en spontane heraanpassing aan de schommelingen der levensduurte zou worden gewaarborgd.

Om op meer doelmatige wijze de rechten te vrijwaren van diegenen die officiële functies voor private zouden wensen te verlaten, zou het recht op pensioen niet meer afhankelijk worden gesteld van een minimum-aantal dienstjaren of van het bereiken van een ouderdomsgrens.

Il résulte de ce tableau, par exemple, qu'une personne de 25 ans doit payer une prime annuelle de 54 francs pour avoir droit, après vingt années, à une pension de retraite de 100 francs, tandis qu'elle ne doit payer que 34 francs pour avoir droit, après vingt-cinq années, à la même pension et 8 francs pour obtenir ce droit après quarante années.

Puisque l'Etat assure une pension sans contribution de la part de l'intéressé, cet avantage correspond en fait à un traitement supplémentaire dont le taux est extrêmement différent.

Ainsi il est payé, au fonctionnaire qui entre en service à l'âge de 25 ans, un traitement supplémentaire pouvant varier de 8 % à 34 % voire à 54 % de sa pension, selon qu'il peut prendre sa retraite après 40, 25 ou 20 années.

Encore d'autres anomalies se présentent: des militaires pensionnés deviennent commissaire de police, des fonctionnaires pensionnés du ministère des finances s'établissent comme experts comptables ou comme experts en matière fiscale, etc.

La plupart des anomalies et des abus trouvent leur origine profonde dans le régime tel qu'il est appliqué actuellement et dans lequel la pension n'est pas adaptée à la valeur des services rendus. Ce sont précisément les pensions prématurées qui éternisent profondément le régime actuel et, d'autre part, rendent impossible l'octroi d'une rémunération convenable aux fonctionnaires qui sont devenus réellement inaptes au travail. Peut-être sera-t-il alors possible d'assurer à ces derniers un minimum vital convenable en fonction des services rendus.

La réforme des pensions de retraite du personnel de l'Etat.

Questionné concernant l'état actuel de la réforme du régime des pensions de retraite, prévue dans la déclaration ministérielle, M. le Ministre du Budget expose, en détail, ce qui suit:

La nouvelle formule envisagée pour l'attribution des pensions de retraite à tout le personnel des services publics, sera basée sur un principe logique, sain et équitable qui consistera à proportionner le *pouvoir d'achat total* distribué sous forme de pension, aux *services réellement rendus*.

Au système empirique actuel, on substituerait un système de calcul technique et mathématique basé sur la notion du *traitement différé*. Le calcul de la pension ne se ferait plus en valeur nominale, mais en tension, assurant ainsi la réadaptation automatique et spontanée aux variations du coût de la vie.

Afin de sauvegarder, plus efficacement, les droits de ceux qui, éventuellement, estimeraient devoir quitter des fonctions officielles pour des fonctions privées, le droit à la pension ne serait plus conditionné par un nombre minimum d'années de service, ou par l'imposition d'une limite

Evenwel, indien de belanghebbende geen volledige loopbaan vervult, zullen zijn rechten op pensioen slechts ontstaan op de normale ouderdom van de in- ruste- stelling en het bedrag van het pensioen zou juist in verhouding zijn met de bewezen diensten, rekening houdend met de duur van de verdaging.

Op *aanvraag* zou het pensioen nochtans kunnen worden bekomen van een minder gevorderde ouderdom af, mits toepassing van een verminderingscoëfficiënt om rekening te houden met het feit dat het waarschijnlijk gedurende een groter aantal jaren zal moeten worden uitgekeerd.

Het hoeft niet gezegd, dat het recht op een *invaliditeitspensioen* zal worden voorzien in geval van *volledige arbeidsonbekwaamheid* voortvloeiend uit behoorlijk vastgestelde ziekte of invaliditeit.

Dank zij die bepalingen, mag worden verwacht dat de huidige misbruiken, voortvloeiend uit de *samenvoeging* van vervroegde pensioenen met de bezoldigingen voor alle andere bezigheden, zullen worden voorkomen.

Tevens zou dit stelsel de afschaffing van een groot aantal *geringe pensioenen* tot gevolg hebben, die dikwijls aanleiding geven tot ongegronde eisen, die steeds zwaar voor de schatkist dreigen te zijn.

Ten slotte, zal het nieuw stelsel duidelijk de aard en de grondslagen bepalen van de pensioenen voor aan de openbare machten bewezen diensten en een honderdjarige reglementering aanpassen aan de nieuwe voorwaarden die ingevolge de sociale evolutie zijn ontstaan.

Bovendien bepalen wij nader, dat de berekeningsgrondslag derwijze zou worden vastgesteld, dat de voorzeker eerbiedwaardige rechten van al diegenen die een volledig leven van arbeid aan het beheer en de goede werking van alle openbare diensten hebben gewijd.

De berekeningen en opsporingen waartoe thans wordt overgegaan zullen onvermijdelijk van lange duur zijn, rekening gehouden met de aanzienlijke hoeveelheid wijzigingen, aanpassingen en uitzonderingsregelingen die achtereenvolgens tijdens de verlopen jaren werden toegepast.

Nochtans mag worden verwacht dat het hervormend wetsontwerp vóór einde Mei of begin Juni zal kunnen worden ingediend.

Laten we, duidelijkheidshalve, hieronder de voordelen van het overwogen systeem samenvatten :

1. — Automatische aanpassing van de pensioenen aan de levensduurte.
2. — De aard van en het recht op het pensioen zouden klaar bepaald worden, doordien het principe van de uitgestelde wedde, als grondslag van het pensioen zou aangenomen worden. Dientengevolge zou het recht op pensioen, — dat niet in de wet van 1844 voorkomt, aangezien deze wet het pensioen als een beloning beschouwt, — ontstaan door het feit van de bewezen diensten.
3. — Het ontstaan van kleine pensioenen tegengaan.
4. — Vaststelling van een levensminimum voor de invaliditeitspensioenen.
5. — De misbruiken van het huidige stelsel uitroeien.

d'âge. Toutefois, dans les cas où l'intéressé n'accomplit pas une carrière pleine, ses droits à la pension ne naîtraient qu'à l'âge normal de la mise à la retraite et le montant de la pension serait proportionné exactement aux services rendus, compte tenu de la durée de l'ajournement.

Néanmoins, *sur demande*, la pension pourrait être obtenue à partir d'un âge moins avancé, moyennant un coefficient de réduction pour tenir compte de ce qu'elle devra être probablement servie durant un plus grand nombre d'années.

Il va sans dire qu'en cas d'*incapacité* totale de travail résultant de maladie ou d'invalidité dûment constatée, le droit à une *pension d'invalidité* sera prévu.

Grâce à ces dispositions, on peut espérer éviter les abus actuels résultant du *cumul* de pensions anticipées avec les rémunérations de toutes autres occupations.

De même, le système supprimerait l'attribution d'un grand nombre de *pensions modiques*, qui sont souvent à l'origine de revendications injustifiées, qui risquent toujours d'être onéreuse pour le Trésor.

Enfin, le nouveau régime précisera clairement la nature et les bases des pensions pour services rendus aux pouvoirs publics et adaptera une réglementation vieille de cent ans, aux conditions nouvelles créées par l'évolution sociale.

Enfin, précisons que la base de calcul serait fixée de façon à ne pas léser les intérêts, combien respectables, de tous ceux qui ont consacré toute une vie de travail à la gestion et au bon fonctionnement de tous les services publics.

Les calculs et les recherches en cours seront nécessairement longs, compte tenu de l'énorme quantité de modifications, adaptations et règlements exceptionnels qui, successivement ont été mis en application, au cours des années écoulées.

On peut espérer cependant que pour la fin du mois de mai, début juin 1948, le projet de loi de réforme pourra être déposé.

Résumons, pour plus de précision, les avantages du système envisagé :

1. — Adaptation automatique des pensions au coût de la vie;
2. — La nature de la pension et le droit à la pension seraient clairement déterminés du fait que le principe du traitement différé serait pris comme base de la pension. En conséquence, le droit à la pension — qui ne figure pas dans la loi de 1844, car cette loi considère la pension comme une récompense — naîtrait du fait de services rendus;
3. — Empêcher la constitution de pensions modiques;
4. — Fixation d'un minimum vital pour les pensions d'invalidité;
5. — Extirpation des abus du système actuel.

De financiële voordelen.

Sommige berekeningen laten voorzien dat een hervorming steunend op de bovenvermelde principes een besparing van ongeveer 15 t. h. zou toelaten, waarvan de omvang, in absolute waarde, in stijgende lijn zou gaan. Om over een twintigtal jaren een maximum te bereiken.

Bovendien, zou het stelsel van de uitgestelde pensioenen een onmiddellijke thesauriebesparing van nog grotere omvang medebrengen.

Besluit.

De Commissie, — al was ze niet in de mogelijkheid om onmiddellijk een diepgaande bespreking over de beginselen van de geschetste hervorming aan te vatten, heeft aan de uiteenzetting van de heer Minister van Begroting een sympathiek onthaal voorbehouden en drukte de wens uit dat, ten spoedigste met het onderzoek van de nieuwe beschikkingen in het Parlement een aanvang zou kunnen gemaakt worden.

Het weze uw verslaggever toegelaten een persoonlijke bedenking bij dit verslag te voegen. Gezien de steeds zwaarder wordende last van de pensioenen ten laste van de Staat, zouden sommige beginselen van het door de Regering overwogen stelsel ook op het terrein van de herstellpensioenen kunnen toegepast worden. Ondanks de financiële bezwaren dient immers vooral gewaakt over de pensioenen van diegenen die, ingevolge verminkingen, verwondingen e.d., geen regelmatig beroep meer kunnen uitoefenen en, meer speciaal, de steun van de erkentelijke Natie nodig hebben om een behoorlijk levensminimum te genieten.

De begroting werd met eenparigheid van stemmen min twee onthoudingen aangenomen.

Dit verslag werd met eenparigheid van stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,

A. COPPE.

De Voorzitter,

F. VAN BELLE.

Avantages financiers.

Certains calculs font prévoir qu'une réforme basée sur les principes précités permettrait de réaliser une économie d'environ 15 %, dont l'importance, en valeur absolue, irait en s'accroissant pour atteindre, dans une vingtaine d'années, un maximum.

De plus, le système des pensions différées procurerait immédiatement au Trésor une économie plus appréciable encore.

Conclusion.

La Commission — quoique n'étant pas en mesure d'entamer immédiatement une discussion sur les principes de la réforme esquissée — a réservé à l'exposé de Monsieur le Ministre du Budget un accueil sympathique et exprima le vœu de voir au plus tôt le Parlement commencer l'examen des nouvelles dispositions.

Qu'il soit permis à votre rapporteur d'ajouter au rapport une réflexion personnelle. Etant donné la charge toujours plus lourde des pensions à supporter par l'Etat, certains principes du système envisagé par le Gouvernement pourraient également être appliqués aux pensions de réparation. Malgré les difficultés financières, il convient, en effet, de veiller surtout aux pensions de ceux qui, par suite de blessures, mutilations, etc., ne sont plus à même d'exercer régulièrement une profession et ont, plus spécialement, besoin de l'aide de la Nation reconnaissante pour bénéficier d'un minimum vital convenable.

Le budget a été voté à l'unanimité moins deux abstentions.

Le présent rapport a été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,

A. COPPÉ.

Le Président,

F. VAN BELLE.